

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง การอ้างรัฐธรรมนูญในการยกเว้นเทศบัญญัติด้านสาธารณสุข

สำนักงานเทศบาลตำบลกุฎิ จังหวัดชลบุรี ได้มีหนังสือที่ ขบ ๗๔๒๐๕/๑๒๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือเกี่ยวกับการอ้างรัฐธรรมนูญในการยกเว้นเทศบัญญัติด้านสาธารณสุข โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยเทศบาลตำบลกุฎิ จะดำเนินการยกเว้นเทศบัญญัติด้านสาธารณสุข จำนวน ๓ ฉบับ ประกอบด้วยเทศบัญญัติเทศบาลตำบลกุฎิ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙, เทศบัญญัติเทศบาลตำบลกุฎิ เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๕๙ และ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลกุฎิ เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นการยกเว้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ในการนี้ เทศบาลตำบลกุฎิ ขอหารือว่าในการยกเว้นเทศบัญญัติทั้งสามฉบับดังกล่าว จำเป็นต้องอ้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือไม่ ผลเป็นประการใด โปรดแจ้งให้เทศบาลตำบลกุฎิ ทราบด้วย นั้น

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานเทศบาลตำบลกุฎิ แล้ว มีความเห็นดังนี้

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองประชาชนในด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ ครอบคลุมกิจกรรมและกิจการต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยเน้นการกระจายอำนาจไปสู่ราชการส่วนท้องถิ่น ในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อบังคับใช้ในเขตของท้องถิ่นนั้น ซึ่งการตราข้อกำหนดของท้องถิ่นต้องยึดหลักการแห่งกฎหมาย ๔ ประการ ได้แก่

- ๑) ต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายที่มีลำดับสูงกว่ากฎหมายระดับท้องถิ่นบัญญัติให้อำนาจไว้
- ๒) ต้องตราข้อกำหนดของท้องถิ่นตามกรอบแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจนั้น กล่าวคือ จะออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเกินกว่าที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ไม่ได้
- ๓) ต้องตราข้อกำหนดของท้องถิ่นตามขั้นตอนและกระบวนการที่กฎหมายกำหนด
- ๔) ต้องยึดหลักการที่ว่า ไม่มีกฎหมาย ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ กล่าวคือ หากราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่ตราข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อควบคุมการกระทำกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการใด ก็ย่อมไม่มีบทบัญญัติที่จะบังคับใช้เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดในเขตท้องถิ่นนั้น

ดังนั้น การที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำการรัฐประหารเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้มีการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยกเว้นบทบัญญัติในหมวด ๒ ย่อมไม่กระทบถึงการยกเว้นข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ออกโดยอาศัยฐานอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๓/ ๒๓๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข มีถึงสำนักงานเทศบาลตำบลกุฎิ จังหวัดชลบุรี

อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไว้ และแม้ว่าต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว เป็นบทบัญญัติอันมีขึ้นเพื่อแก้ไขสถานการณ์อันวิกฤตของประเทศ ให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ ก่อนจะมีการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อไป จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องอ้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จนกว่าจะมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ใช้บังคับ

สมชาย ตู๋แก้ว

(นายสมชาย ตู๋แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘